

TEMA 1. CONCEPTUALITZACIÓ. MODELS D'INTERVENCIÓ

1. Orientació

Podem definir orientació com una manera de *guiar, encaminar a algú cap un fi determinat*. L'orientació ha de ser un **procés continu (RAE)**.

A partir dels anys 50-70 hi ha un gir radical en les concepcions claus de l'acció orientadora i ens duen a plantejar una opció orientadora de caire **PREVENTIVA**, és planteja com un procés d'actuació.

Totes les definicions que trobem d'orientació inclouen **VERBS D'ACCIÓ** (guiar, conduir, indicar, ajudar, clarificar...). Ha d'anar acompanyat de qualsevol **MÈTODE** (saber el com, procés tècnic d'actuació, suport especialitzat). I la fita del mètode, és l'**OBJECTE**, és que el subjecte millori l'autoconeixement, coneixement de l'entorn, projectes de vida per crear una **ciutadania responsable**.

Algunes definicions, podríem dir que l'acció orientadora és “*un conjunt de **teories** on es situen les bases **metodològiques** en la planificació, el seguiment i l'avaluació de la intervenció psicopedagògica i sociopedagògica, atent diversitat de factors implicats: evolutius, socials, personal*” (Del Río i Martínez, 2007). Nosaltres posem l'èmfasi amb els aspectes **psicopedagògics**.

També podríem dir que és “*un procés d'ajut continuat a les persones, en tots els seus aspectes, amb l'objectiu de potenciar el desenvolupament humà al llarg de la vida*” (Bisquerra, 2002).

EN RESUM...

Procés d'ajuda professionalitzada cap a la consecució de **promoció personal i de maduresa social**. El que intervé són els trets individuals del subjecte i l'entorn (context, societat). Perquè el subjecte es senti **autorrealitzat**, hem de tenir compte els **trets individuals i el context**.

Cal dir que podem trobar altres tipus d'orientació, com per exemple a les empreses, recursos humans.

2. Acció orientadora (orígens)

El desenvolupament històric de l'Orientació a Europa ha seguit un camí paral·lel al seguit als EUA. En ambdós continents l'orientació va començar a desenvolupar-se a finals del segle XIX i principis del segle XX, sorgint des de la pràctica professional i laboral sense estar en l'àmbit escolar.

Com a diferències terminològiques, mentre a EUA s'utilitza el concepte de orientació vocacional, a Europa es fa servir el concepte d'orientació professional. Tot i que la diferència més gran entre ambdós països és que a Europa predomina el caràcter estatal, a causa de la política centralitzada dels països europeus, mentre que a EUA l'orientació és de caràcter privat.

Els **inícis de la orientació** es situen a **EUA**. A finals dels segle XIX a EUA a l'àmbit universitari, hi ha el títol de psicologia. Per tant, el que ens trobem són escoles de psicologia, amb una sèrie de professionals que treballen les **proves psicomètriques**. Hi ha una fort corrent psicològic.

proves psicomètriques. Proves que permeten desenvolupar tots els test de mesura (intel·ligència, personalitat).

L'orientació va sorgir a principis del segle XX a EUA de la mà de **PARSONS**, pare de l'orientació vocacional. Es va proposar calmar els efectes negatius de la industrialització sobre els joves de les classes més pobres de Boston. Per tant, va fundar el primer "**gabinet d'orientació**", gabinet d'inserció laboral.

Aquest gabinet anava **dirigit als joves** de Boston que **estaven en procés de trobar feina**. Així, des de una visió metodològica, el treball amb els joves consistia en fer de guia i donar suport. L'objectiu era elegir el treball més idoni i adaptat a les seves característiques personals.

Davis va introduir el primer programa d'orientació a l'escola; **Kelly** que va utilitzar per primera vegada l'adjectiu educatiu referent l'orientació; i John **Brewer** fou qui va identificar completament orientació i educació.

Com s'ha dit anteriorment, el primer intent d'integrar l'orientació en els programes escolars va ser a causa de Davis, qui va introduir el 1900 a les escoles secundàries de Detroit un programa "Orientació vocacional i moral".

A **finals del segle XIX** ens comencem a trobar estudis de mesura de la intel·ligència. Això vol dir, que tot aquest corrent psicològic de mesura experimental que hi ha des de finals del segle XIX fa que el camp de la psicologia obri nous àmbits i dins aquests **nous àmbits** destaca un d'ells "vocational guidance": l'**orientació vocacional** (mesurar dimensions psicològiques que intervenen amb el fet vocacional). **STRONG** és qui estableix un **test d'interessos vocacionals**.

vocacional fa referència a un terme psicològic (implica motivacions, interessos). Està constituït en dimensions psicològiques.

Per tant, **PARSONS** és considerat el **pare de l'orientació**, ja que va ser el primer en treballar l'orientació amb un rigor científic i des d'una perspectiva metodològica, estructurada i sistematitzada, centrada en el procediment amb l'objectiu de la incorporació en el món laboral dels joves de Boston. Intenta objectivar de forma metòdica aspectes psicològics:

1. Conèixer els usuaris, mitjançant **proves psicomètriques** per explorar els **TRETS** de personalitat i **FACTORS** psicològics de les persones.
2. **Conèixer els llocs de treball.** D'aquesta manera es podia saber quines qualitats demanava cada professió, la formació necessària... I per conèixer les professions cal veure quins tipus de professional hi treballa.
3. Recerca de la millor **relació entre el subjecte i la professió.** Veure si les característiques que tenen les persones **encaixen o no** amb el que demana la professió.

Ens dona una visió científica de l'acció orientadora. **PARSONS** orienta a cada subjecte quins professió li va millor. A través d'aquest **moviment ens permet:**

- a) Un primer estudi del món de les professions.
- b) Importància d'explorar l'individu.
- c) Exploració del entorn del subjecte
- d) Trobar confluències, encaixar.

Per tant, ens donam compte de que **PARSONS** és el qui té la decisió final en la vida professional dels joves. Els joves **NO** tenien **llibertat d'elecció**, ja li canalitzaven el procés "si tu ets així has d'anar a n'aquesta professió X". **NO** treballen des de la **perspectiva d'aprenentatge**.

PARSONS es manté fins els anys **50-60**, ja que **NO** concep el concepte de **multipotencialitat** (tenir capacitat de canviar de professió). Fins ara l'acció orientadora era **puntual**.

Aquesta **METODOLOGIA** que proposa **PARSONS** es coneix com l'enfocament de l'orientació vocacional basant en la teoria de **TRETS i FACTORS**, aporta la capacitat d'objectivar.

Paral·lelament a **EUROPA** (Alemanya), ens trobem una circumstància equivalent. No hi ha entitats d'estudis psicològics, el que hi ha són entitats d'estudis **PEDAGÒGICS**.

Sorgeix un enfrontament sobre si l'orientació ha de ser psicològica o pedagògica. Tots els corrents sorgits a **Amèrica**, aposten per la **PSICOLOGIA VOCACIONAL** i tots els corrents sorgits a **Europa** aposten per **L'ORIENTACIÓ PROFESSIONAL**.

EUA	EUROPA
Es centra en processos vocacionals	Es centre en processos professional
PSICOLOGIA	PEDAGOGIA

Cal saber que durant els anys 20 a EUA comencen a sorgir una sèrie de terminologies com per exemple “**COUNSELING**” (actuar en termes clínics) o “**GUIDANCE**” (orientació en termes pedagògics, aprenentatge, acompanyament).

El sorgiment d'aquest moviment americà, COUNSELING, és un aspecte fonamental en l'evolució de l'Orientació entre 1914 i 1950. Durant els anys vint es va produir el canvi de model en l'Orientació Vocacional que va derivar cap un model de caràcter més clínic a causa del desenvolupament de la psicometria, de la influència de l'educació progressiva de l'escola de Minnessota i del moviment per la salut mental.

En els anys trenta sorgeix el terme counseling, que es defineix com el procés psicopedagògic encaminat a ajudar a l'individu en la comprensió adequada de la informació vocacional en relació a les seves pròpies aptituds, interessos i expectatives.

L'aportació per part de Rogers el 1942 d'un nou enfocament de counseling basat en premisses humanistes, allunya la forma d'intervenció de l'àmbit psicològic i l'acosta a l'educatiu, però provoca una polèmica entre Orientació (Guidance) i Consell (Counseling).

Més tard, el 1969, el model de counseling amb funció diagnòstica i terapèutica va evolucionar a un model de caràcter més educatiu. Així, l'Orientació es concep com un element d'ajuda que posa èmfasis en la qualitat humana de l'orientador o orientadora, en els beneficis a llarg termini de l'ajuda i en la relació interpersonal entre agent i receptor o receptors de l'ajuda.

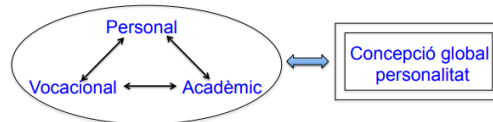
Mitjans els segle XX, 1950, surt en **SUPER** i explica **que no podem treballar de forma puntual** i que hem de parlar del **CICLE VITAL**. El cicle vital està conformat d'etapes i cada etapa evolutiva té uns **trets de maduresa vocacional** propi d'aquella etapa. La idea és que l'orientació s'ha d'adaptar al moment evolutiu en que es troba el subjecte i dona un gir completament a l'acció orientadora, i comencem a parlar de **PROCÉS CONTINUAT** al llarg de tota la vida. Aquí comencen a entrar els conceptes tipus multipotencialitat. Hi ha construcció d'aprenentatge, actuació **proactiva**.

3. Orientació educativa

L'orientació ha evolucionat des d'un **model clínic**, centrat en el subjecte, amb un activitat bàsicament del diagnòstic i de caràcter puntual, cap a un **model psicopedagògic** que té en compte l'evolució de l'alumne i que el subjecte té un rol actiu, i a la vegada tota la comunitat educativa (pares, professors, alumnes, orientador) està implicada.

Actualment l'orientació es presenta com un procés d'ajuda professionalitzada cap una consecució de promoció personal i de maduració social, capaç de promoure el desenvolupament personal i laboral dels agents, facilitant el seu desenvolupament integral a la societat.

L'orientació educativa s'ha establert en **3 grans eixos**: caire **personal** (motivacions, interessos), caire **vocacional** (presa de decisions) i caire **acadèmic** (processos d'aprenentatge). Hem d'entendre que l'orientació educativa és perquè té un caire formatiu, **construcció de processos d'aprenentatges**. Per tant, aquests eixos han de respondre a la visió de la **concepció global de la personalitat**. Actualment podem parlar d'orientació en multituds d'àmbits (empresa, gènere).

1. **Orientació personal:** orientació com a **procés que guia al subjecte** pel seu desenvolupament personal, afavorint la socialització, la comunicació. Promou l'autoestima, socialització i l'atenció a les necessitats e interessos de l'individu d'acord amb les seves habilitats.
2. **Orientació acadèmica:** orientació com un **procés educatiu** que té com a finalitat ajudar a l'educand a superar les dificultats sorgides en el medi escolar.
3. **Orientació vocacional:** orientació com a procés d'ajuda en la presa de decisions en relació a la vocació professional. Consisteix en **assessorar i ajudar a prendre decisions per aconseguir l'èxit educatiu i laboral**.

4. Marc conceptual de l'orientació psicopedagògica (Bisquerra)

Ens explica que hi ha diferents **models** d'actuació. També hi ha diferents **àrees**, diferents **contextos** i per últim diferents **agents**: professionals que tenguin a veure amb el desenvolupament de la persona.

Parla **d'acció orientadora** és parlar d'una xarxa d'actuació en diferents professionals que es proposen un objectiu en comú.

Cuadro 1.2. Marco conceptual de la orientación psicopedagógica

5. Principis d'actuació

Aquests principis d'actuació responen a una **concepció contemporània**, i per tant, es centren en la construcció de coneixements. Com a conseqüència, confronten lo que era l'orientació a Espanya en els anys 80 i en els altres països els anys 50. **Antes l'orientació era reactiva**, es basava en el model clínic o diagnòstic: model que no tenia implícita la construcció de coneixements, sinó la resolució d'unes demandes plantejades.

PREVENCIÓ

El principi de prevenció sorgeix per **anticipar-se a les circumstàncies que poden ser un obstacle** en el desenvolupament de la persona. És a dir, **avançar-nos a possibles demandes**.

Posa en marxa **accions PROACTIVES** (actua amb anterioritat a l'aparició del problema) o anticipadores perquè el subjecte vagi construint coneixements.

- Dirigida a grups
- Plantejament ecològic sistèmic, tenint molt en compte l'entorn
- Assumeix la multiculturalitat
- Està orientada cap el reforçament personal
- Pretén la disminució de la freqüència i la taxa d'incidència dels problemes en la població
- Incorpora la col·laboració conceptual i procedimental en la intervenció, de manera que els destinataris són agents actius del canvi.
- Pal·lia les condicions desfavorables del context.

Referent al **context educatiu**, les propostes són les següents:

- Importància d'atendre els moments de transició de l'alumnat per aconseguir una millor adaptació a les noves demandes.
- Previ coneixement de les característiques i circumstàncies personals de cada estudiant, ja que això afavoreix la detecció primerenca dels factors de risc.

Amb tot això, està més que demostrada la importància i l'eficàcia de la planificació i desenvolupament de programes de prevenció.

DESENVOLUPAMENT

El principi de desenvolupament és un procés **PROACTIU** que acompanya a l'individu durant el desenvolupament, amb l'objectiu d'ajudar-los a madurar en el creixement personal i social.

Té en compte les aportacions del “**cicle vital**”: el desenvolupament depèn de determinants biològics i ambientals, entre altres.

Té un doble objectiu:

1. Dotar de competències necessàries a la persona perquè pugui afrontar a les demandes de les etapes evolutives.
2. Proporcionar situacions d'aprenentatge vital que facilitin la reconstrucció i progrés dels esquemes conceptuals del mateix.

El principi de desenvolupament situa la actuació del professional de l'orientació en un procés continu amb l'objectiu final d'aconseguir involucrar a l'alumne en un projecte personal de futur, en el marc d'una intervenció orientadora contextualitzada.

INTERVENCIÓ SOCIAL

S'enfoca des de una **perspectiva holística-sistemàtica** de l'orientació, segons la qual, s'ha d'incloure les condicions ambientals i contextuals de l'individu, ja que, aquestes influeixen a la presa de decisions i en el seu desenvolupament personal. Per tant, es considera el **context de l'individu com un element de referència imprescindible** de l'acció orientadora.

Assumir el principi de la intervenció social suposa que:

- La intervenció orientadora ha d'estar dirigida tant a modificar aspectes relatius a l'organització i funcionament del centre educatiu (organització de grups, sistemes d'avaluació, metodologia...) com del context social de l'alumne (beques, ajudes, assistència social...).
- És necessari sensibilitzar a la persona que reb l'orientació sobre la necessitat d'actuar damunt els factors ambientals que impedeixen l'assoliment dels seus objectius personals.
- Quan apareguin discrepàncies entre els objectius personals i els de la societat, cal resoldre el conflicte des d'una perspectiva dialèctica de la relació individu-societat.

Aquesta intervenció de l'orientador ha de construir el desenvolupament personal de totes les persones, i a més, aconseguir que tots els **subjectes tinguin un paper actiu a la societat**, independentment del seu context i característiques.

A part d'aquests **tres principis**, es va introduir **un de nou**, que és una combinació dels tres anteriors (**prevenció, desenvolupament i intervenció social**).

APODERAMENT (Empowerment)

És un procés dirigit a col·lectius (és a dir, aquelles persones, organitzacions que no es senten competents o es troben marginats) que comparteixen uns objectius i tenen un situació de debilitat comuna que els hi suposa un impediment:

- Conèixer les dinàmiques de poder que actuen en el context vital.
- Desenvolupar les habilitats i capacitats per prendre el control del les seves pròpies vides sense interferir en els drets de les altres persones.
- Ajudar i afavorir la fortalesa personal dels altres components del grup.

Per tant, es refereix al procés pel qual s'augmenta la fortalesa espiritual, política, social o econòmica dels individus i comunitat per impulsar canvis positius de les situacions que viuen.

CONDICIONS QUE AFAVOREIXEN LA FORTALESA PERSONAL

- **Col·laboració:** per aïllar els problemes i establir un pla d'actuació.
- **Context:** reconeixement dels elements del context que impedeixen l'enfortiment personal i dificulta la superació dels problemes.
- **Coneixement crític:** permet definir un problema, organitzar i classificar de manera eficaç la informació rellevant per aconseguir la solució.
- **Competència:** necessària per la resolució de problemes.
- **Comunitat:** unió de qui comparteixen uns mateixos objectius i participen a una entitat comuna recolzant-se en la fortalesa personal de tots i cada un dels membres de la comunitat.
- **Compromís de l'orientador:** per canviar les estructures i sistemes que estan impedit el desenvolupament dels menys afavorits.

S'estableix un cert paral·lelisme entre el significat d'empowerment en el context de l'empresa i en el context escolar.

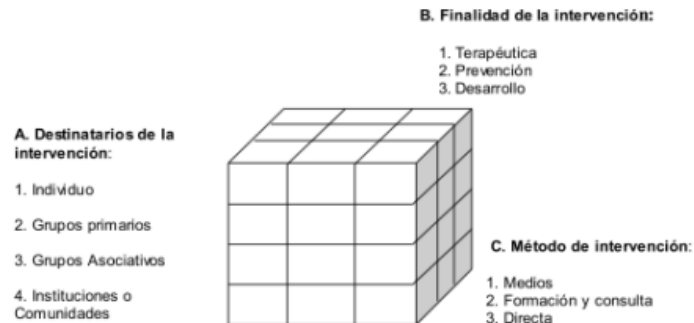
*Significat *empowerment* en el context **ESCOLAR** → institució que vol la qualitat i l'excel·lència.

*Significat *empowerment* en el context **d'EMPRESA** → estratègia de motivació en el treball que consisteix en la transmissió de major capacitat de decisió als empleats perquè es sentin més implicats en l'activitat i els objectius de l'empresa.

6. Funcions especialista orientador

Amb el progrés de la societat, les necessitats que han anat sorgint i, com a conseqüència, l'avanç de l'orientació educativa, s'han anat **generant nous camps d'actuació i amb això noves funcions**. Delimitar les funcions de l'orientació és un feina bastant complicada, ja que molts autors no tenen les mateixes opinions.

Podem destacar el model de conceptualització *“El cubo de las 36 caras”* de Morril, Oetting i Hurst (1974), en el qual recullen les possibles situacions d'intervenció orientadors que dependrà de les següents variables:

A. Destinatari de la intervenció

- Individu
- Grups primaris
- Grups associatius
- Comunitat o institucions

Tradicionalment, el destinatari de l'orientació ha estat l'individu. No obstant, la concepció moderna de l'orientació (preventiva, orienta al desenvolupament i d'enfocament ecològic-sistèmic) assenyalava la importància d'intervenir en diferents contextos socials en els quals l'individu es mou. Per tant, és necessari intervenir en els grups primaris (família, parella o cercles íntims), en el grup associatiu (classe, el grup d'amics, els clubs i associacions d'alumnes o de pares i mares, o el Claustre) i, finalment, en el marc institucional o comunitari (centre educatiu en sí, l'entitat titular del centre, l'empresa, el barri o la ciutat).

B. Propòsit o finalitat

La finalitat de la intervenció ha de ser triple

- Terapèutica o correctiva (intervenció en les dificultats en la relació interpersonal i social)
- Preventiva (intervenció per evitar problemes futurs)
- De desenvolupament (intervenció per optimitzar el creixement personal en tots els aspectes)

La intervenció psicopedagògica hauria de ser proactiva, és a dir, tenir una finalitat preventiva i de desenvolupament, i no només reactiva o terapèutica. Així, hi ha molts de tipus d'intervenció proactiva que donen vertader sentit a la orientació:

- Facilitar l'entrada a l'escola o la transició al món laboral
- Fer més funcionals les normes institucionals
- Crear hàbits i habilitats de treball en equip

- Millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge per fer-los més actius, significatius, personalitzats i gratificants
- Dissenyar un currículum que promogui vertaderament el desenvolupament integral de capacitats (relatives a coneixements, procediments i actituds)
- Afavorir els processos de socialització a través de la dinàmica de grups i del funcionament democràtic i solidari dels grups socials de referència

C. Mètode

- Intervenció directa. Ha estat la més utilitzada per l'orientació tradicional, però presenta una sèrie d'inconvenients, ja que dificulta que l'orientació arribi a tots els individus, i no té en compte a la resta d'agents com professorat i tutors essencialment.
- Intervenció indirecta (consulta i formació). Supleix algunes de les mancances de l'anterior, ja que l'acció orientadora arriba també a l'alumnat per a través dels professors, tutors, pares i mares, els quals han estat assessorats i formats per l'especialista en Orientació educativa.
- Utilització de mitjans tecnològics (informàtica, vídeo, televisió...). Aquests mitjans permeten millorar i estendre la influència de l'Orientació.

Algunes funcions generals bàsiques són:

- Organització/planificació
- Disseny. Per exemple, dissenyar programes formatius.
- Diagnosticar
- Assessorar/ consultiva
- Suport/ consell
- Informativa: que el subjecte tingui la capacitat de cercar informació per ell mateix.
- Intervenció (directe-indirecte). Treball en xarxa.
- Coordinació i mediació
- Formativa
- Avaluadora
- Investigadora

Aquestes funcions són les que donen entitat i sentit a la intervenció psicopedagògica. Així, es duran a terme unes o altres funcions segons el lloc/àmbit de feina.

7. Eixos d'intervenció

1. **INDIVIDUAL-GRUPAL:** intervens amb una persona de manera individual o de manera grupal, en funció si s'ha rebut una demanda o es treballa de forma preventiva.
 - a. **Individual:** intervenció sobre un subjecte, normalment sobre el que manifesta algun problema.
 - b. **Grupal:** intervé sobre un conjunt de persones, com pot ser una classe, famílies.
 2. **DIRECTA-INDIRECTA:** l'especialista ha de treballar tots els àmbits d'actuació, i per tant, ha d'establir una xarxa intermediària per poder arribar al màxim d'alumnes, ja que és impossible que l'especialista en l'orientació arribi a tota la població usuària.
 - a. **Intervenció directa:** és realitzada per l'orientador sobre l'alumnat amb dificultats. Així l'especialista treballa directament amb els tutors, mestres, famílies, els quals treballen directament amb els alumnes.
 - b. **Intervenció indirecta:** treball de col·laboració de l'orientador amb les persones que mantenen una relació educativa natural i/o freqüent amb l'alumnat. Per tant, es treballa de forma indirecta amb els professors, tutors, entorn de l'alumnat, a través de treball en xarxa.
 3. **INTERN-EXTERN**
 - a. **Intern:** el servei està dins el centre.
 - b. **Extern:** quan no hi ha el servei en el centre i s'ha de derivar a un servei de fora.
 4. **REACTIU-PROACTIU**
 - a. **Reactiu:** es produeix quan apareix un problema a l'estudiant o a un grup.
 - b. **Proactiu:** s'anticipa a l'aparició dels problemes.
- S'ha de dir que els dos tipus d'intervenció poden donar-se de manera paral·lela.
5. **SIMÈTRICA-ASIMÈTRICA**
 - a. **Simètrica:** quan l'orientació constitueix una relació d'assessorament entre iguals (professionals del mateix status).
 - b. **Asimètrica:** quan s'adopti el focus "d'expert", on un especialista orienti a algú amb menys coneixements (orientador a un alumne).

8. Models d'intervenció

		EJES DE INTERVENCIÓN			
MODELOS DE INTERVENCIÓN	Modelo CLÍNICO	Directa	Individual	Externa	Reactiva
	Modelos de PROGRAMAS	Directa	Grupal	Interna	Proactiva
	Modelo de CONSULTA	Indirecta	Grupal	Interna	Proactiva
	Modelo de SERVICIOS	Directa	Grupal	Externa	Reactiva

1) MODEL CLÍNIC			
DIRECTE	INDIVIDUAL	EXTERN	REACTIU
L'especialista intervé directament amb l'usuari. No hi ha intermediaris.	L'orientació sol ser especialitzada i individual amb un únic usuari.	Hi ha cert casos que es poden derivar a un especialista extern del centre.	La intervenció sorgeix com una reacció a una demanda per part de l'usuari.
Exemple: un alumne té una sèrie de problemes i necessita anar a un psicòleg.			

El model **CLINIC**, és de caire **terapèutic** i sempre va vinculat a una **demanda** per part de l'usuari i duu implícit la realització d'un diagnòstic. Per tant, una vegada l'especialista rep una demana, realitza una exploració i elabora un diagnòstic, a partir del qual comença el procés de guia i orientació.

Si traduïm aquest model a l'**àmbit educatiu**, és aquell model que podríem trobar abans de la **LOGSE** (1990), quan el suport no arribava a tots els alumnes, només en aquells que tenien dificultats.

Podem dir, que aquest **model és reduccionista**, ja que no respon als principis de maduresa personal de l'individu. Per tant, es van introduir una sèrie de canvis com per exemple el model de **PROGRAMES**.

2) MODEL DE PROGRAMES			
DIRECTE	GRUPAL	INTERN	PROACTIU
L'especialista intervé directament amb l'usuari. No hi ha intermediaris.	La intervenció es dirigeix a un col·lectiu ampli. Es treballa de forma grupal.	Es treballa de forma interna, ja que sol fer ús dels propis recursos de la institució.	Pretén anticipar-se de les demandes, planificant tot una sèrie d'actuacions (basades en el procés d'E-A) per aconseguir arribar a un col·lectiu determinat i evitar que sorgeixin problemes.
Exemple: quan planifiquem un programa educatiu de vida saludable pels alumnes d'un institut.			

El model de **PROGRAMES**, té una **limitació important**: en el cas d'haver de realitzar el programa amb un col·lectiu molt ampli, és **difícil** que l'especialista pugui **arribar a tots els usuaris** i aconseguir un aprenentatge significatiu per a tots.

És aquí quan s'activa el següent model, el model de **CONSULTA**.

3) MODEL DE CONSULTA			
INDIRECTE	GRUPAL	INTERN	PROACTIU
L'especialista no intervé de forma directa amb els usuaris, ja que ho deriven a altres professionals	La intervenció es dirigeix a un col·lectiu ampli. Es treballa de forma grupal.	Es treballa de forma interna, ja que sol fer ús dels propis recursos de la institució.	Pretén anticipar-se de les demandes, planificant tot una sèrie d'actuacions (basades en el procés d'E-A) per aconseguir arribar a un col·lectiu determinat i evitar que sorgeixin problemes.
Exemple: treballar les tècniques d'estudi en les diferents matèries del currículum, en lloc de mostrar-les en les sessions de tutoria.			

El model de **CONSULTA**, per poder arribar a TOTS els alumnes, l'especialista no treballa de manera directa amb els alumnes, sinó ho fa de manera indirecta, derivant certes tasques a altres professionals. Així que, des del departament d'orientació, l'especialista treballa de forma coordinada amb una sèrie de professionals, que intervenen de manera continuada amb ells. D'aquesta manera, permet arribar a tots els alumnes.

Perquè el model de **CONSULTA** sigui eficaç a un centre escolar, bona part dels continguts a treballar s'haurien de vincular a través del currículum en el propi procés d'E-A. Així, **la integració curricular** afavoriria el procés d'aprenentatge.

4) MODEL DE SERVEIS			
DIRECTE	GRUPAL	EXTERN	REACTIU
Els professionals treballen de forma directa amb el grup.	La intervenció es dirigeix a un col·lectiu ampli. Es treballa de forma grupal.	La intervenció la duu a terme professionals d'una institució externa.	La intervenció sorgeix com una reacció a una demanda per part de l'usuari.
Exemple: una escola contracta un servei d'orientació del seu municipi perquè faci una xerrada sobre educació sexual en els alumnes d'ESO.			

9. Mediació

Podríem definir la mediació com un procés per gestionar conflictes entre iguals. Però cal saber **no** necessàriament requereix **l'existència d'un conflicte**. La tasca del mediador és **preventiva**, des de l'acció educativa hem d'intentar prevenir, evitar que es produïssin problemes. Prevenir és un dels elements claus de l'acció orientadora i un dels elements claus del nostre sistema educatiu que els té recollits dins els seus propòsits.

Per tant, la **figura del mediador** seria la del **AGENT INTERLOCUTOR**. (no s'ha de confondre amb la mediació de l'any passat). Mediació és la síntesi entre orientació/tutoria.

10. Tutoria

Segons el **DIEC**, el **vocable “tutor-tutora”** pot referir-se a ...

1. *Persona encarregada de la tutela d'algú.*
2. *Professor responsable de l'educació individual dins un grup d'alumnes.*
3. *Guia, conseller, defensor, d'algú en qualsevol afer o qüestió.*

Segons la **RAE** vocable “mentor” fa referència a: *persona que fa de consellera u de guia d'algú.*

10.1. Possibles concepcions de tutoria

- Recurs, estratègia que incideix en: processos formatius, presa de decisions i transició autònoma i responsable.
- Procés cooperatiu i dinamitzador.
- Part del procés educatiu.
- Acció continuada.
- Part del currículum escolar.
- Indicador de qualitat.
- Integral.

10.2. Com ha de ser la tutoria?

A la **TUTORIA** l'hem d'entendre com una “atenció educativa institucionalitzada en termes de:

- Suport educatiu
- Intencional
- Integrador

Als mateixos temps, “estimula la formació d'actituds positives cap a:

- Ciència
- Professió
- Desenvolupament de competències
- Adaptació

La **TUTORIA NO ha de ser entesa ni ha de ser** una “atenció administrativa, rutinària, puntual, assumida en termes d'obligació i limitada a situacions de contacte puntuals amb les famílies (lliurament de noves, solució de problemes...).

UNA SÍNTESI DEL TEMA

1. L'orientació educativa.

- a) És una disciplina científica que sorgeix als inicis del segle XX.
- b) És relativament nova, sorgeix en el sistema educatiu espanyol amb la LOGSE.
- c) Implica un conjunt de tasques que conformen l'essència de l'educació.
- d) Es concreta a l'aula a través de l'acció tutorial.
- e) Aquesta orientació educativa serà viable sempre i quan parteixi del plantejament educatiu integral, duent a terme una funció tutorial, docent i orientador, a més d'una integració en el currículum.

2. L'especialista en orientació actuarà com:

- a. Facilitador de la capacitat d'autogestió.
- b. Facilitador d'empoderament.
- c. Mediator (persona-societat).